

Xarxa 'Changing with the Climate'

Butlletí nº7, Juny 2012

Aquest butlletí serà editat cada quatre mesos i presentarà les diferents activitats de CwC, projecte cofinançat per el programa *Lifelong Learning Programme* de la Direcció General d'Educació i Cultura.

El butlletí no només parlarà de les activitats realitzades o de les que es duen a terme sinó que també aportarà informació sobre l'actualitat més destacada sobre el Canvi Climàtic.

Temes:

En aquest número discutim sobre el futur, el potencial de les energies renovables, el que s'està fent des d'algunes escoles per fer el canvi d'energies fòssils a energies renovables, notícies sobre la Cimera de Rio i activitats de membres de la xarxa. Seguim parlant del Concurs 2012 i informació sobre la 2ª Trobada de la Xarxa que es farà a l'octubre.

La millor manera de predir el futur és crear-lo

Actualment estem vivint un canvi de cicle, de paradigma, i hauríem de fer la reflexió i pensar si en determinats aspectes per millorar les necessitats bàsiques de la vida quotidiana tenim la capacitat de construir alternatives comunitàries. Al nostre país tenim el privilegi de disposar de molts recursos renovables per tal de fer més sostenibles les nostres necessitats bàsiques (alimentació, energia, economia, ...).

Per poder construir maneres més sostenibles de viure en el moment actual, per veure-hi més enllà i poder prendre decisions amb coneixement de causa, cal anar pujant els esglaons d'una escala imaginària que ens faci sortir del bosc i poder arribar en un punt prou elevat com per poder veure'l en un conjunt, des d'un altre perspectiva:

- Abans de pujar l'escala cal un compromís, implicació o si mes no predisposició.
- El primer esglaó és la informació: conèixer la realitat de les coses, no les que ens volen fer creure.
- El segon esglaó és la comunicació entre persones que vulguin trobar solucions als problemes més propers.
- El tercer podria ser el sentit comú en solucions sostenibles i perdurables, i així fins a poder gestionar millor els nostres serveis bàsics.

Cada esglaó és un pas endavant per la nostra evolució social, i la de futures generacions. Cal la coordinació de recursos humans per tal de portar a terme projectes propis col·lectius. Com deien en un vídeo que vaig veure fa poc, relacionat amb el tema: "La millor manera de predir el futur és crear-lo".

Education and Culture DG

Lifelong Learning Programme

El presente proyecto ha sido financiado con el apoyo de la Comisión Europea. Esta publicación es responsabilidad exclusiva de su autor. La Comisión no es responsable del uso que pueda hacerse de la información aquí difundida

Per la part que em toca, com a membre de Solar Difusió i professor d'una escola de la Xarxa, us convido a vincular-vos amb altres persones o entitats, per buscar sinergies per a realitzar projectes personals que estic segur fa temps que teniu en ment, però que sols no us atreviu a tirar endavant.

La societat necessita aire fresc, noves formes de fer, nous models sòlids sostenibles (energètics també), recuperar valors, crear xarxes amb objectius concrets, compartir ambicions personals, individus que practiquin amb l'exemple, individus que segueixin participant constructivament en el seu propi futur i el de les futures generacions. En aquest sentit, els centres educatius tenen un rol clau per anar consolidant aquests valors i preparar el terreny per construir alternatives més sostenibles social i ambientalment en un futur proper.

[Toni Montiel](mailto:Toni.Montiel)
www.solardifusio.cat
toni@solardifusio.com

El potencial de les energies renovables

El sol és la font última de gairebé tota la nostra energia, ja sigui directament a través de la llum solar o indirectament a través de fer créixer la biomassa. Utilitzar fonts d'energia renovables té avantatges com que no són exhauribles, el cost de funcionament és baix, i contaminen molt poc o gens. El principal inconvenient és que hi ha una variació entre el dia i la nit, i l'estiu a l'hivern.

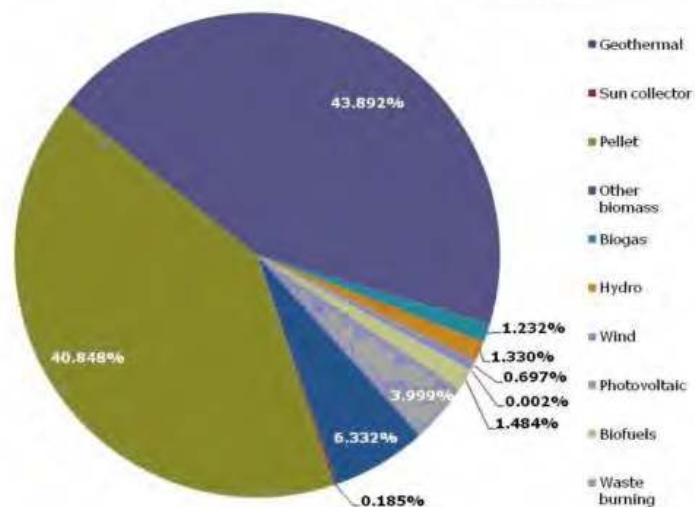
Aquest inconvenient es pot superar mitjançant la utilització d'algun tipus d'emmagatzematge, tant a curt termini i llarg termini. Un dels principals mètodes d'emmagatzematge de calor, per exemple, és a terra, que s'escalfa durant l'estiu i des del qual es pot extreure calor de baixa temperatura durant l'hivern utilitzant una bomba de calor.

Hongria

A Hongria, la proporció de les energies renovables en el subministrament elèctric general s'ha duplicat durant els últims vint anys a causa dels canvis socioeconòmics, però no s'arriba a la mitjana de la UE encara. Entre 1999 i 2009 la proporció d'ús d'energia renovable en el subministrament d'electricitat es va incrementar de 3,3% a 7,3%. Comparat amb altres països post-socialistes, la situació d'Hongria és prou bona. Per exemple, a la República Txeca un 5,7% de l'electricitat prové de fonts renovables, especialment de plantes d'energia hidràulica, eòlica o solar, i a Polònia el percentatge és de 6,6%.

Per al Govern d'Hongria, donar suport a les energies renovables és un tema clau i té una prioritat especial. Com a membres de la Unió Europea tenim un compromís important. El Ministeri hongarès d'Economia i Transports va establir una Estratègia d'Energies Renovables (2008-2020) el 2008. Aquest document va ser acceptat pel Govern hongarès el 2010. La política apunta a l'augment de la producció de renovables en un 15% per a l'any 2020. Hongria ha introduït un règim de primes que està garantit fins al 2020. A més d'aquest règim de primes, es destinen també molts recursos (280 milions d'euros) a la donar suport a la inversió en el sector de les energies renovables, sota el Pla Nacional de Desenvolupament que distribueix el finançament estructural de la UE.

Ratio of renewable energy resources

Julia Schuchmann

Identificant el potencial

Un dels objectius principals de la xarxa és donar a conèixer el potencial de les fonts d'energia renovables per reduir la nostra dependència dels combustibles fòssils. Això requereix una comprensió bàsica de les diverses fonts d'energia i quines fonts són les més adequades per a cada cas.

La xarxa ha desenvolupat un seguit d'activitats que permeten als estudiants avaluar el potencial de les diverses tecnologies renovables en els seus edificis escolars o llars. Aquest tipus d'activitats es realitzen generalment en grups petits perquè els estudiants facin les seves observacions i puguin discutir sobre les recomanacions que farien i debatre-ho amb altres grups de la classe. Per a alumnes més grans és possible també usar programes d'ordinador que permeten calcular la producció estimada d'aquestes fonts d'energia.

Deforestació de l'amazones

Els boscos tropicals constitueixen una part molt important de la biodiversitat del nostre planeta ja que s'hi poden trobar més de la meitat de les espècies animals i vegetals del món. La deforestació de les selves tropicals (per a fer més terres de cultiu i per la cria de bestiar, sobretot) cada any deixa anar més diòxid de carboni a l'atmosfera que tots els cotxes,

avions i vaixells junts. Per això és molt significatiu que la desforestació de la selva amazònica s'ha reduït al seu nivell més baix des que es va començar a registrar al 1988.
The Guardian, 8 de juny de 2012

3ª Cimera de la Terra per al Desenvolupament Sostenible

La 1ª Cimera de la Terra es va celebrar a Rio de Janeiro (Brasil) el 1992. En aquesta reunió, els líders del món van acceptar que el desenvolupament sostenible és l'única manera de combinar el desenvolupament econòmic amb el progrés social i la protecció del medi ambient, permetent cobrir les necessitats del present sense limitar la capacitat de les generacions futures per satisfer les seves pròpies necessitats. No obstant això, els progressos han estat lents i els patrons insostenibles de producció i consum continuen imposant demandes excessives sobre els recursos.

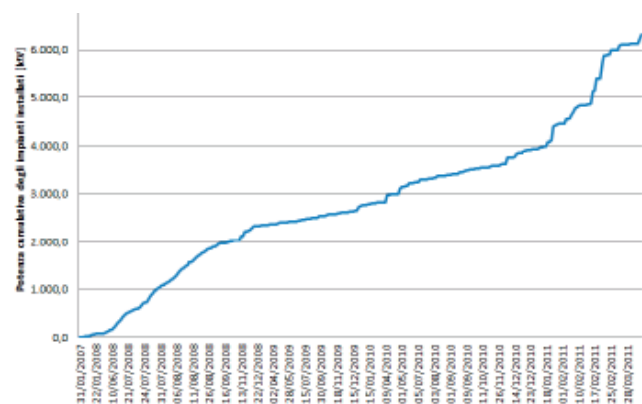

Aquest any els líders mundials es reuniran a Rio de Janeiro uns 20 anys després de la 1ª Cimera de la Terra per examinar els progressos en la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible acordats el 1992. Ban Ki-Moon, secretari general de l'ONU, ha proposat que els països han d'estar disposats a establir noves metes "que afavoreixin la inclusió social [...] i que siguin més respectuosos amb el caràcter finit dels recursos del planeta".

Si bé serà difícil obtenir un consens entre els més de 200 països en estats molt diferents de desenvolupament, tots els països accepten el principi general que són necessàries polítiques econòmiques, socials i ambientals més sostenibles.

Comunitat solar a Bolonya

El Pla d'Acció d'Energia Sostenible (PAES) de Bolonya va ser aprovat el 28 de maig de 2012, i és el resultat d'un procés col·lectiu amb diversos actors locals i amb la ciutadania. Les accions del SEAP tenen com a objectiu reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle a la ciutat de Bolonya un 20% al 2020 mitjançant la reducció de consum d'energia i l'augment de la producció de fonts renovables. Entre les fonts d'energia renovables, el sector fotovoltaic és molt actiu en el territori de Bolonya. Com mostra el gràfic, des de 2002 assistim a creixement exponencial de les instal·lacions fotovoltaïques al municipi.

Una de les noves accions més important per al desenvolupament de les energies renovables és la constitució de la "*comunitat solar*". Aquesta comunitat agrupa a persones en la compra de panells solars per a teulades o àrees de propietat pública. La *comunitat solar* té per objecte promoure valors de sostenibilitat i augmentar la participació ciutadana en la vida pública, alhora que es fa conscienciació sobre el paper actiu que poden tenir les persones per canviar el futur de l'energia de la seva comunitat.

Al desembre de 2011, l'escola de Longhena, situada a uns turons a prop de Bolonya, va instal·lar a la seva teulada un sistema solar fotovoltaic d'al voltant de 20 kW de potència. La placa fotovoltaica es va aconseguir amb els fons donats pels pares i un altre patrocinador del projecte, i gràcies a un conveni amb l'Ajuntament de Bolonya. L'estalvi d'electricitat serà d'uns 3.000 euros a l'any, als quals se sumen prop de 7.000 euros d'incentius, que es destinaran íntegrament a finançar l'escola i les seves activitats educatives.

20è aniversari del 1r sistema fotovoltaic connectat a la xarxa francesa

El 15 de juny passat, el sistema fotovoltaic Phébus numero 1 instal·lat a Lhuis (França) va celebrar el seu 20è aniversari. Una instal·lació modesta però una data històrica: va ser la primera vegada que un sistema fotovoltaic va ser connectat a la xarxa a França. Tots els sistemes instal·lats abans estaven aïllats de la xarxa elèctrica, per refugis de muntanya, barques, o cases aïllades on la xarxa no arribava. Els panells solars van ser desmuntats recentment, i enviats a l'Institut Nacional d'Energia Solar per fer-los proves i reinstal·lar-los.

En aquest aniversari Hespul va organitzar un dia de reunions i intercanvi d'experiències sobre el sector fotovoltaic durant els últims 20 anys, i es va visitar el sistema Phébus.

Per més informació podeu consultar a:

www.hespul.org/-Presentation,4-.html

Notícies de les escoles franceses

Els tres grups que s'han unit a la Xarxa a França han finalitzat la seva feina. Les presentacions finals s'han fet el 18 de juny (l'escola Quatre Vents) i el 25 de juny (l'escola Pierre de Ronsard). Els resultats són: pòsters explicant l'interès del compostatge en una escola primària col·laboradora (creats pels alumnes de l'escola Quatre Vents), recomanacions per reduir el consum elèctric a l'escola (fetes pels alumnes de l'escola Pierre Ronsard), i una enquesta en profunditat sobre l'ús del paper i el menjar a l'escola (estudiants de l'escola Jean Macé). Resumint, projectes ambiciosos que acaben amb èxit.

Felicitats als professors i als alumnes!

S'estan buscant noves escoles pel proper curs, alguns professors ja han mostrat interès en participar.

Maite Eyquem, Hespul

Teulades solars a les escoles de Reading

Les escoles son el lloc ideal per a tenir-hi instal·lacions demostratives d'energies renovables perquè ofereixen una experiència pràctica per als alumnes per a la recollida i l'anàlisi de dades i també per tal que estudiants i pares coneguin com es genera energia per a calor i electricitat.

A Reading, el Consell de Borough ha impulsat aquesta iniciativa i ara 17 escoles, especialment de primària i algunes de secundària, han instal·lat panells solars a les seves teulades. Les escoles no solament poden generar energia neta i renovable per reduir el seu consum de la xarxa elèctrica, sinó que les plaques solars actuen com a un fantàstic recurs pedagògic, amb pantalles que mostren a temps real la generació d'energia i la quantitat de carboni que s'estalvia. La instal·lació de les plaques va precedir tallers per a professors i maletins pedagògics per implicar al personal i oferir idees divertides i pràctiques sobre energies renovables.

Dues escoles també han instal·lat sistemes de bombes de calor.

Consell de Borough (informació facilitada per Helen Roberts)

Jornada d'Activitats pels alumnes de 12 – 13 anys, a Reading (Anglaterra)

El 11 de maig al matí, 72 alumnes de 6 escoles de secundària van participar a la Jornada d'Activitats que va tenir lloc a l'escola Leighton Park gràcies a la professora Irene Bell. 12 equips de 6 alumnes cadascun van participar a activitats que implicaven reflexionar sobre fenòmens climàtics extrems durant els últims 5 anys, la transició de combustibles fòssils a fonts d'energia renovable, i sobre l'adopció de mesures solars passives per a la millora de l'ús energètic dels edificis de l'escola Leighton Park.

Després es va dinamitzar un debat sota el lema "Hauríem de fer servir menys energia cadascú de nosaltres?", que va fer parlar de diversos temes clau. Per exemple, si hauríem de desenvolupar maneres més eficients de fer les nostres feines, o maneres més eficients d'utilitzar els combustibles fòssils, si podríem utilitzar menys energia simplement reduint pèrdues com la televisió encesa, els ordinadors, o apagant els llums quan no s'utilitzen. També es va parlar de si en el passat podíem viure sense electricitat, perquè no es podria fer també en el futur, es va comentar que si tots estalviàvem energia la suma de tots realment seria significativa, que si continuàvem utilitzant combustibles fòssils als nivells actuals no en quedarien per les generacions futures, etc. Al final del debat gairebé tots els alumnes estaven d'acord en que havien d'utilitzar menys energia i es va animar a les escoles a participar al Concurs 2012 que prepara la Xarxa "Canviant amb el Clima".

Rayner Mayer, IOE (Universitat de Reading)

El primer taller per a professors hongaresos

En el marc del projecte “Canviant amb el Clima”, el Centre Ambiental Regional (REC), com a coordinadors de la Xarxa, va organitzar una trobada nacional per les 11 escoles hongareses que participen a la Xarxa, tant per a professors com per a alumnes.

L'escola de primària Bárczi Géza va fer d'amfitriona per aquesta trobada. Entre tots hi havia 24 participants, i 8 escoles membres hi eren presents.

El principal objectiu del taller va ser oferir un punt de trobada entre professors hongaresos per tal que poguessin intercanviar experiències sobre la pedagogia del canvi climàtic a les seves escoles. Van presentar les seves activitats dutes a terme com a membres de la Xarxa “Canviant amb el Clima”.

Un altre objectiu era donar la oportunitat als alumnes involucrats per presentar les activitats fetes durant el curs.

Va obrir la trobada la professora Margit Juhász, de l'escola que acollia l'acte, i també es van convidar 2 experts. El primer convidat va ser Bérczi Szaniszló, del Departament de Física de la Universitat de Eötvös Lorand. La seva presentació va subratllar la complexitat del canvi climàtic, i el context social i natural relacionat amb el tema. La segona convidada va ser l'Ágnes Halácsy de l'Associació Hongaresa per a l'Educació Ambiental, que va presentar els resultats del seu propi projecte europeu relacionat amb el canvi climàtic, anomenat *Carbon Detectives*.

A la sessió de la tarda les escoles van presentar les seves pròpies activitats que duen a terme per protegir el medi ambient i el clima. Va ser molt interessant la presentació dels més joves. L'equip climàtic de l'escola Bárczi Géza va presentar el joc online Ecoville, i un altre joc interactiu. Els alumnes de l'escola de secundària Esze Tamás van presentar els resultats d'una enquesta que es va fer a 600 persones de Mátészalka. Aquests alumnes havien estat investigant principalment el nivell de conscienciació de la ciutadania sobre el canvi climàtic i les seves conseqüències.

Julia Schuchmann, REC

Eco-activitats a Romania

L'escola Europea de Bucarest és una escola privada interessada en reduir la seva petjada ecològica i desenvolupar projectes de ciutadania activa. Des de 2009, alumnes i professors participen en iniciatives ecologistes, des de consorcis o a través de projectes concrets. Fa 2 anys, l'escola va formar part de la competició "Terra, la nostra única casa", coordinada per l'entitat Greeninitiative, i van quedar en segon lloc. L'any passat, els estudiants de 6è van guanyar la competició "Escoles Europees per un Planeta Viu", coordinat per WWF Àustria i la Fundació ERSTE. Han treballat dur durant tot el curs per guanyar la competició, davant de 32 altres escoles de 9 països diferents. Totes les activitats es poden trobar al web del projecte:

www.grrreen.scoalaeuropeana.ro

Després de passar una setmana al Parc Nacional de Neusiedler See (Àustria) com a premi per haver guanyat la competició, els alumnes de 6è de l'escola Europea de Bucarest van convèncer als seus companys per formar part de la seva "comunitat verda", i continuen les seves eco-activitats a través del voluntariat mentre busquen finançament. Per mencionar alguna d'aquestes activitats podríem citar:

- Al novembre, més de 50 alumnes van participar a la plantació d'arbres en una àrea de Bucarest, i inclús es van fer donacions per cuidar i fer créixer aquests arbres. Cada alumne va apadrinar els arbres que va plantar, i a l'octubre tornaran a visitar-los per veure com han crescut.
- Al desembre, els estudiants de 7è B van prendre una iniciativa que mereix ser mencionada. Van decidir adoptar un ós, més concretament donar diners a WWF Romania, que va iniciar un projecte per protegir una espècie d'ós que viu als boscos romanesos. Les donacions es faran servir per protegir i mantenir el seu hàbitat.
- L'abril passat va ser el moment pels estudiants més joves per passar a l'acció. Un centenar d'alumnes, d'edats entre 7 i 11 anys, van desenvolupar un projecte amb la col·laboració de la "Fàbrica de Teles" de la ONG "Viitor Plus". Van comprar i pintar bosses de tela, reduint d'aquesta manera l'ús de bosses de plàstic, i van ajudar a les persones de la fàbrica.

Les eco-iniciatives no acaben aquí per a l'escola Europea de Bucarest, ja que durant les vacances d'estiu molts alumnes passaran una setmana a uns campaments on aprendran coses útils per a una vida sostenible, desenvoluparan uns hàbits de vida més ecològics, menjaran a base d'alimentació ecològica, aprendran com conservar l'aigua, com s'obté energia amb panells solars, i utilitzaran només la bicicleta com a mitjà de transport.

Concurs 2012 per les escoles de la Xarxa

Aquest concurs està obert a totes les escoles que facin alguna acció per reduir les emissions de CO₂, per tal de mitigar el canvi climàtic. Per més informació podeu consultar a Ecoserveis o a la nostra web:

www.changingwithclimate.info

Propers esdeveniments

Del 24 al 26 d'octubre

La 2ª Trobada Anual de la Xarxa Changing with the Climate tindrà lloc a l'Institut d'Educació de la Universitat de Reading. El tema central serà l'educació sobre Canvi Climàtic i les accions iniciades pels membres de la Xarxa i d'altres col·laboradors. Els participants han de portar un poster que il·lustri les seves activitats i hauran de participar als debats que sorgeixin.

Els membres de la Xarxa no pagaran cap inscripció, mentre que els que no siguin membres de la Xarxa pagaran una quota per tal de poder cobrir les despeses de dinars i sopars.

Per a més detalls sobre el programa visiteu el web de la Xarxa Changing with the Climate, a l'apartat: <http://www.changingwithclimate.info/index.php/en/activities>

Contactes

Si desitges unir-te a la xarxa, o vols més informació, visita la nostra pàgina web www.changingwithclimate.info o el blog www.changingwithclimate.tumblr.com

UK John Oversby j.p.oversby@reading.ac.uk
ES Joana Mundo joana@ecoserveis.net
RO Adriana Alexandru adriana@ici.ro
Eleonora Tudora gilda@ici.ro
IT Daniele Zappi daniele.zappi@comune.bologna.it
Francesco Tutino francesco.tutino@comune.bologna.it
HU Julia Schuchmann jschuchmann@rec.org
Peter Szuppinger pszuppinger@rec.org
FR Maite Eyquem maite.eyquem@hespul.org

Pròxim número

Pedagogia sobre el Canvi Climàtic. Les aportacions que s'hi vulguin fer s'han d'enviar abans del 1 d'octubre.

Editor

Rayner Mayer r.m.mayer@reading.ac.uk - Tel: +44 118 378 6357.

Aquesta publicació reflecteix les opinions dels autors i la Comissió Europea no es fa responsable de l'ús que es pugui fer de la informació continguda en la mateixa.